

شفافیت مالی، حاکمیت شرکتی و افشای اطلاعات مجری (متقاضی منبع مالی) در بانکداری راستین

بیژن بیدآباد^۱

چکیده

سواستفاده‌ها و عدم شفافیت عملیات بانکی ناشی از عدم حسن رفتار مجری (متقاضی منبع مالی) می‌تواند تدریجاً اعتماد سپرده‌گذاران و سهامداران و بطور کلی ذینفعان را نسبت به عملکرد بانک تضعیف نماید. جلب اعتماد عمومی به کیفیت اطلاع مشتریان و ذینفعان و نیاز به اطلاعات بیشتر و بهتر و شفافیت مالی و افشای اطلاعات مجری از راهکارهای مهم در رفع این معضل است. از سوی دیگر مدیران بانک‌ها با اعطای امتیازات مختلف به خود و ذینفعان خود سبب تضییع حقوق صاحبان سهام، ذینفعان و سپرده‌گذاران شده‌اند که در جهان امروز این موضوع از طریق اعمال شیوه‌های حاکمیت شرکتی تا حدودی قابل اصلاح است.

در بانکداری راستین عملاً از طریق گواهی‌های راستین، بخش‌هایی از منافع و سرمایه سپرده‌گذار با فعالیت مجری آمیختگی تنگاتنگ داشته و هر مخاطره‌ای که از طرف مجری به جریان اجرای طرح وارد شود عملاً بر منافع سپرده‌گذار تأثیر خواهد گذاشت. لذا شفافیت فعالیت‌ها و افشای اطلاعات و حاکمیت شرکتی شرکت مجری از حساسیت‌های ویژه‌ای در بانکداری راستین برخوردارند.

در این مقاله برای حصول اطمینان از عملکرد مجری در ارتباط با وجوه مزبور آئین‌نامه شفافیت مالی، حاکمیت شرکتی و افشای اطلاعات بانکی ارائه می‌شود که می‌تواند زمینه‌ای برای تدوین مقررات لازم در این ارتباط باشد. این نوع مقررات در ایران بدیع و برای اول بار مطرح می‌شود لذا نیازمند هم‌اندیشی کارشناسان است تا بتوان پس از بررسی، جرح، تعدیل و انجام اصلاحات لازم برای تصویب در اختیار مقامات ذیربط قرار گیرد.

کلیدواژه: بانکداری راستین، حاکمیت شرکتی، افشای اطلاعات، شفافیت، مجری، بانکداری

مقدمه

کاهش اعتماد عمومی نسبت به نهادهای مالی تأثیر بسیار نامطلوبی بر جریان‌ات اقتصادی و اجتماعی دارد. همانگونه که سر آدریان کادبوری^۲ در سال ۱۹۹۲ اصول بنیادین حاکمیت شرکتی^۳ را تعریف می‌نماید، حاکمیت شرکتی مجموعه ضوابطی است که جو شفافیت^۴، راستی، بی‌طرفی^۵، پاسخگویی^۶ و مسوولیت^۷ را در مدیریت سازمان تقویت می‌نماید.

^۱ - دکتر بیژن بیدآباد، مشاور ارشد بانکداری اسلامی، بانک ملی ایران

<http://www.bidabad.com/> bijan@bidabad.com

^۲ Sir Adrian Cadbury, Corporate Governance and Chairmanship, Oxford University Press, 2002.

^۳ Corporate Governance

^۴ Transparency

^۵ Fairness

^۶ Accountability

^۷ Responsibility

شرکت‌ها باید آزاد باشند تا خود را رشد دهند و اهداف سازمان خود را محقق سازند اما این آزادی باید در چارچوب مسوولیت و پاسخگویی اعمال شود. حاکمیت شرکتی مجموعه‌ای از قوانین، مقررات، ساختارها، فرآیندها، فرهنگ‌ها و سیستم‌هایی است که موجب دستیابی به اهدافی نظیر پاسخگویی، شفافیت، عدالت، راستی و رعایت حقوق ذینفعان می‌گردد.^۸

اجرا و اعمال اصول حاکمیت شرکتی در عملیات بانکی برای شرکت مجری که متقاضی منابع مالی است می‌تواند منجر به افزایش کارایی بانک و حفظ حقوق و منافع ذینفعان و ثبات نهادهای فعال در بازار پول گردد. به عبارت دیگر در حاکمیت شرکتی مجری، اهداف شرکت مجری مشتمل بر کسب منافع صاحبان سهام، منافع ذینفعان شناسایی و فعالیت سازمان و نظارت بر آن به گونه‌ای تنظیم و مستقر می‌شود تا در نتیجه اجرای صحیح عملیات از صحت و قانونمندی عملیات اطمینان لازم حاصل شود.

از ارکان مهم و اساسی حاکمیت شرکتی، شفافیت عملیات^۹ و افشای اطلاعات^{۱۰} در ارتباط با آن می‌باشد.^{۱۱} لذا بطور اصولی حاکمیت شرکتی و افشای اطلاعات^{۱۲} از ارکان متصل به هم در مراقبت بر جریان عملیات شرکت است. از سوی دیگر اطلاعات نادرست و ناشفاف بازارهای مالی را به شدت تحت تأثیر خود قرار داده و منجر به بی‌ثباتی آنها می‌شود. همانگونه که بورس‌ها ملزمند تا اطلاعاتی همچون آمار داد و ستد اوراق بهادار شامل قیمت و حجم داد و ستد را به صورت روزانه در اختیار عموم قرار دهند^{۱۳}، بانک‌ها و شرکت‌های بزرگ نیز باید بر اساس تمهیدات مشابه نسبت به افشای اطلاعات اقدام نمایند تا حقوق سهامداران آنها ضایع نشده و از طرفی بازارهای مالی را بی‌ثبات نمایند.^{۱۴}

^۸ Beal Diana, Michelle Goyen, Abul Shamsuddin, (2008) *Introducing Corporate Finance*, 2nd ed., Wiley & Sons, Australia.

Robert G. Eccles and Samuel A. DiPiazza (2002), *Building Public Trust, The future of Corporate Reporting*. John Wiley & Sons Inc.

^۹ Robert M. Bushman, Joseph D. Piotroski, Abbie J. Smith, (2004), *What determines corporate transparency?* *Journal of Accounting Research*, Vol.42, No. 2 May.

^{۱۰} Aswath Damodaran, (2007) *Information transparency and valuation: can you value what you cannot see?*, *Managerial Finance*, Vol. 33 Iss: 11, pp.877-892.

^{۱۱} Carse, David, (2000) *The Importance of Corporate Governance in Banks*, *BIS Review*, Basel, March.

^{۱۲} Public Disclosure

^{۱۳} - صورت‌های مالی سالانه حسابرسی شده، صورت‌های مالی میان‌دوره‌ای، گزارش هیئت مدیره به معجم و اظهار نظر حسابرس و اطلاعاتی که تاثیر قابل ملاحظه‌ای بر قیمت اوراق بهادار و تصمیم سرمایه‌گذاران می‌گذارند، از حداقل مواردی هستند که مطابق دستورالعمل‌های اجرایی تهیه شده توسط سازمان بورس و اوراق بهادار، ناشر ملزم است به سازمان مزبور ارائه دهد.

^{۱۴} - براساس ماده ۴۳ قانون بازار اوراق بهادار مصوب آذر ماه ۱۳۸۴ به مباحث شفافیت و اطلاع‌رسانی در بازارهای اولیه و ثانویه مسوولیت جبران خسارات وارده به سرمایه‌گذاران ناشی از قصور، تخلف یا نقصان اطلاعات ارائه شده در فرآیند عرضه اولیه بر دوش ناشر، شرکت تامین سرمایه، ارزشیابان و مشاوران حقوقی ناشر خواهد بود و خسارت دیدگان می‌توانند حداکثر یک سال پس از کشف تخلف به هیئت مدیره بورس یا هیئت داورى شکایت کنند.

بر مبنای این قانون، وظیفه اتخاذ تدابیر لازم به منظور دسترسی عموم به مجموعه اطلاعات مرتبط با ثبت اوراق بهادار، حداکثر ۱۵ روز پس از ثبت بر عهده سازمان بورس و اوراق بهادار و اگذار شده است. سازمان بورس و اوراق بهادار، بورس‌ها، ناشران، واسطه‌های مالی و کلیه تشکل‌های فعال در بازار سرمایه را ملزم می‌نماید تا براساس استانداردهای حسابداری و حسابرسی ملی کشور، اطلاعات جامع فعالیت خود را منتشر کنند. بر اساس ماده ۴۴ این قانون سازمان بورس اوراق بهادار می‌تواند عرضه عمومی اوراق بهادار را در صورت آگاهی از ارائه اطلاعات نادرست، ناقص یا گمراه‌کننده از سوی ناشر، متوقف کند. ناشر نیز موظف است صورت‌های مالی خود را مطابق استانداردهای حسابداری و آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های اجرایی ابلاغ شده توسط سازمان بورس و اوراق بهادار، تهیه و ارائه کند. بورس نیز براساس ماده ۳۱ همین قانون

از موارد عمده در مبحث افشای اطلاعات می‌توان به مواردی چون ریز صورت‌های مالی و خرید و فروش دارائی‌ها، تغییر اعضای هیئت مدیره، نحوه تملک مالکیت مدیران اجرایی، تغییر در مالکیت شرکت، میزان پاداش‌های اعضای هیئت مدیره، معاملات با ذینفعان واحد، عملیات مالی در زیر خط ترازنامه، معاملات با شرکت‌های تابعه و تابعه تابعه و راهبرد فعالیت‌های آتی شرکت اشاره داشت که سعی شده است تا بصورت عملیاتی در پیشنویس آئین‌نامه پیشنهادی مورد توجه قرار گیرند.

شفافیت عملیات شرکت نیازمند بکارگیری سیستم کنترل داخلی^{۱۵} می‌باشد تا اطمینان لازم به گزارشات مالی و رعایت قوانین و مقررات و نتیجتاً کارائی عملکرد سازمان حاصل گردد.^{۱۶} مجری براساس تعریفی که از آن در بانکداری راستین صورت می‌پذیرد و وظایف و الزاماتی که فرآیند عملیات بانکداری مشارکت راستین و مقررات مربوط به بانکداری راستین بر آن اعمال می‌دارد از طریق بانک ارتباط مالی ویژه‌ای با سپرده‌گذار پیدا می‌کند. در این رابطه گواهی‌های راستین که از اوراق بهادار و ابزار مشتقه منتشره در بانکداری مشارکت راستین است ملزومات خود را در بازارهای مالی می‌طلبد. در بانکداری راستین عملاً از طریق گواهی‌های راستین، بخش‌هایی از منافع و سرمایه سپرده‌گذار با فعالیت مجری آمیختگی تنگاتنگ داشته و هر مخاطره‌ای که از طرف مجری به جریان اجرای طرح وارد شود عملاً بر منافع سپرده‌گذار تأثیر خواهد گذاشت. لذا شفافیت فعالیت‌ها و افشای اطلاعات و حاکمیت شرکتی شرکت مجری از حساسیت‌های ویژه‌ای در بانکداری راستین برخوردارند.

گزارش اکتبر سال ۱۹۹۹ کمیته نظارتی بانکداری بال و کمیته فنی سازمان بین‌المللی کمیسیون‌های اوراق بهادار (IOSCO) بصورت مشترک توصیه‌هایی در خصوص افشای اطلاعات و شفافیت فعالیت‌های تجاری و ابزار مشتقه بانک‌ها و شرکت‌های عرضه‌کننده اوراق بهادار می‌نماید.^{۱۷} این توصیه‌ها در راستای توصیه‌های نوامبر ۱۹۹۸ در ارتباط با ترغیب بانک‌ها و عرضه‌کنندگان اوراق بهادار به افشای اطلاعات کافی به شرکاء بازار می‌باشد. توصیه‌های کمیته‌های مزبور حول دو محور اصلی افشای اطلاعات روشن از فعالیت‌های تجاری و مشتقه و بررسی‌ها و اقدامات انجام شده در ارتباط با مدیریت ریسک می‌باشد. از آنجا که مخاطرات مالی فعالیت‌های تجاری و ابزار مشتقه معمولاً مشابه ریسک‌های رایج در فعالیت‌های سنتی بانک‌ها و شرکت‌های عرضه‌کننده اوراق بهادار می‌باشد، لذا شفافیت مبتنی بر افشای معنادار اطلاعات، نقش مهمی در تقویت نظارت و مدیریت ریسک و جلوگیری از آثار شایعات بازار شده و ثبات بازار را بهبود می‌بخشد. در مجموع و بطور خلاصه کمیته مزبور توصیه می‌نماید که:

۱- بانک‌ها و شرکت‌های عرضه‌کننده اوراق بهادار در مواقع بحران بیشتر در معرض شایعات و سوء تعبیر شرکاء بازار

مکلف است تا فهرست، تعداد و قیمت اوراق بهادار معامله شده در روزهای معاملاتی را براساس مقررات و ضوابط سازمان بورس و اوراق بهادار تهیه و منتشر کند. فهرست مزبور سند رسمی تلقی شده و در سوابق فعالیت بورس نگهداری خواهد شد.

¹⁵ Internal Control System

¹⁶ BIS, Framework of Internal Control Systems in Banking Organizations, Basel, September, 1998.

¹⁷ Basel Committee on Banking Supervision, and Technical Committee of the International Organization of Securities Commissions (IOSCO). Recommendations for Public Disclosure of Trading and Derivatives Activities of Banks and Securities Firms, October 1999, Transparency Group of the Basel Committee on Banking Supervision, Washington, D.C.

این گزارش توسط نرگس شهبازی در اداره کل سازمان و روش‌های بانک ملی ایران به فارسی ترجمه شده است. رهنمودهای افشای عمومی فعالیت‌های تجاری و مشتقه در بانک‌ها و شرکت‌های عرضه‌کننده اوراق بهادار، کمیته نظارت بر بانکداری بال و کمیته فنی سازمان بین‌المللی کمیسیون‌های اوراق بهادار (IOSCO).

قرار گرفته و با تبعات احتمالی آن روبرو خواهند شد. لذا افشای اطلاعات می‌تواند تا آنها را در مواجهه با مدیریت ریسک‌های مختلف یاری نماید.

- ۲- شفافیت فعالیت‌های تجاری و ابزار مشتقه منجر به ثبات نهادهای بانکی و عرضه کننده ابزار مشتقه خواهد شد.
- ۳- موسسات باید اطلاعات کمی و کیفی ریسک‌های شناسایی شده و نحوه مدیریت آن‌ها را منتشر سازند.
- ۴- افشا باید با روش‌های سنجش ریسک و سیستم‌های ارزیابی عملکرد مطابقت داشته باشد.
- ۵- افشای اطلاعات کیفی و دسترسی دیگران به صورت‌های مالی کمی و اطلاعات کیفی مرتبط ضروری است.
- ۶- نحوه و میزان استفاده از ابزار مشتقه تجاری و غیرتجاری و معاملات بورس و خارج از بورس^{۱۸} و همچنین تغییرات قابل ملاحظه در راهبردهای تجاری و ریسک پذیری باید افشا شوند.
- ۷- چشم‌انداز فعالیت‌های مشتقه غیرتجاری و نیز راهبردهای اجرایی آنها و چگونگی استفاده از اوراق بهادار در ممانعت از بروز ریسک‌های مختلف و مرتبط با فعالیت بانک باید افشا شوند.
- ۸- نحوه مدیریت و کنترل ریسک‌های بازار، اعتباری، نقدینگی، حقوقی، عملیاتی و احتیاطی اعم از ناخالص فعلی و بالقوه آتی باید افشا شوند.
- ۹- روش‌های حسابداری و محاسبه درآمد فعالیت‌های تجاری و غیرتجاری باید افشا شوند.
- ۱۰- اطلاعات افشا شده رویه‌های حسابداری باید برای استفاده کنندگان قابل فهم باشد.
- ۱۱- رویه و عملیات حسابداری محاسبات سود یا زیان، درآمد عملکرد و پیش‌بینی شده و تراز دارایی و بدهی ناشی از معاملات مشتقه باید افشا شوند.
- ۱۲- در تعدیل ارزش اسناد یا اوراق بهادار در تعیین ارزش ابزار مشتقه تجاری و غیرتجاری باید ماهیت و دلایل توجیهی ذخیره‌ها و برای ابزاری که فاقد قیمت بازار هستند روش‌ها و مفروضات استفاده شده در تخمین ارزش بازار و همچنین روش‌های تنظیم و گزارش‌دهی مطالبات معوق و سررسید شده و وصول نشده و زیان‌های اعتباری آنها توضیح داده شود.
- ۱۳- تغییرات قابل ملاحظه در رویه‌های حسابداری افشا شود. اگر بانک یا شرکت قصد دارد در آینده روش حسابداری جدیدی وضع کند لازم است رویه جدید و تاثیر بالقوه آن بر صورت‌های مالی افشا شود.
- ۱۴- قابلیت مقایسه اطلاعات درونی و بیرونی کمک به حصول اهداف افشای اطلاعات و شفافیت می‌نماید.
- ۱۵- افشای اطلاعات باید با اندازه و ماهیت فعالیت‌های بانک و شرکت متناسب باشد.

در این مقاله با توجه به مواردی از توصیه‌های فوق و با اقتباس از آیین‌نامه اجرایی بانکداری راستین آئین‌نامه شفافیت مالی، افشای اطلاعات و حاکمیت شرکتی مجری پیشنهاد می‌شود که می‌تواند زمینه‌ای برای تدوین مقررات در این زمینه باشد.

آئین‌نامه اجرایی شفافیت مالی، حاکمیت شرکتی و افشای اطلاعات مجری در بانکداری راستین

ماده (۱) تعاریف اصطلاحات مربوط به این فصل عبارتست از:

¹⁸ Over the Counter (OTC)

- ۱- **مدیر مستقل:** به مدیری گفته می‌شود که:
 - الف: منصوب سهامدار عمده در مجمع یا نماینده او نباشد.
 - ب: منصوب گروهی از سهامداران که در مجمع اتحاد بیش از پنجاه درصد از حاضران را تشکیل می‌دهند یا نماینده آنها نباشد.
 - ج: ارتباط تجاری مستقیم یا غیرمستقیم با شرکت مادر و شرکت تابعه، یا تابعه تابعه نداشته باشد.
 - د: بیش از سه دوره عضو هیأت مدیره نباشد.
 - ه: هیچگونه مسئولیت اجرایی در شرکت نداشته باشد.
- ۲- **مدیر غیرموظف:** عضو پاره وقت هیأت مدیره است که فاقد مسئولیت اجرایی می‌باشد.
- ۳- **سهامدار جزء:** شخصی است که در اتحاد با سهامدار عمده نمی‌باشد و کمتر از یک در هزار سهام شرکت را در اختیار دارد.
- ۴- **کنترل:** مطابق تعریف ذیل ماده ۱۷۹ آیین‌نامه می‌باشد.
- ۵- **امین سهام:** موسسه‌ای است که مجوز ارائه خدمات سهام را از سازمان بورس اوراق بهادار اخذ کرده است.
- ۶- **خدمات سهام:** عبارت از نگهداری اوراق سهام، وجوه نقد و اوراق مشارکت متعلق به مشتریان، اخذ سود، سهام جایزه و حق تقدم و سایر منافع سهامدار از شرکت، پذیره‌نویسی سهام، شرکت در مجامع، خرید و فروش و اداره سبد سهام و نظایر آن است.
- ۷- **اطلاعات نهانی:** شامل آن دسته اطلاعات از وضعیت جاری و آتی شرکت یا سازمان است که دارنده آن می‌تواند با استفاده از اطلاعات مزبور بر جریان مالی شرکت یا سازمان یا منافع شخصی خود و سایرین تأثیر بگذارد.
- ۸- **دارندگان اطلاعات نهانی:** افراد مشروحه در تبصره ۱ ماده ۴۶ قانون بازار اوراق بهادار دارای اطلاعات نهانی شرکت شناخته می‌شوند:
 - الف: مدیران شرکت شامل اعضای هیأت مدیره، هیأت عامل، مدیر عامل، و معاونان آنان.
 - ب: بازرسان، مشاوران، حسابداران، حسابرسان و وکلای شرکت.
 - ج: سهامدارانی که به تنهایی و یا به همراه افراد تحت تکفل خود، بیش از ده درصد سهام شرکت را در اختیار دارند یا نمایندگان آنان.
 - د: مدیر عامل و اعضای هیأت مدیره و مدیران ذیربط یا نمایندگان شرکتهای مادر (هلدینگ) که مالک حداقل ده درصد سهام یا دارای حداقل یک عضو در هیأت مدیره شرکت سرمایه‌پذیر باشند.
 - ه: سایر اشخاص که با توجه به وظایف، اختیارات و یا موقعیت خود به اطلاعات نهانی دسترسی دارند.
- ۹- **شرکت مادر:** شرکتی است که دارای یک یا چند شرکت تابعه باشد.
- ۱۰- **شرکت تابعه:** شرکتی است که اکثریت سهام حاضر در مجمع آن مستقیم یا غیرمستقیم متعلق به شرکت مادر باشد و یا به هر شکل اکثریت اعضای هیأت مدیره آن را شرکت مادر انتخاب کند.
- ۱۱- **شرکت بزرگ:** شرکت‌های بزرگ را عرف مشخص می‌کند.
- ۱۲- **گروه شرکتی:** مجموعه شرکت مادر با شرکت یا شرکتهای تابعه آن و نیز شرکت یا شرکتهای تابعه شرکت

تابعه آن، گروه شرکتی محسوب می‌شوند.

۱۳- اشخاص وابسته عبارتند از:

الف: اعضای هیئت مدیره، مدیرعامل همچنین موسسات و شرکت‌هایی که اعضای هیئت مدیره یا مدیرعامل شرکت شریک یا عضو هیئت مدیره یا مدیرعامل آنها باشند.

ب: همه اقربای طبقه اول سببی و نسبی مطابق ماده ۸۶۲ قانون مدنی اعضای هیئت مدیره و مدیرعامل، اعضای هیئت عامل و جانشین یا قائم مقام هر یک از ایشان، مدیران ارشد شرکت.

۱۴- **نفوذ قابل ملاحظه:** شخص حقیقی (با افراد تحت تکفل وی) یا شخص حقوقی بطور مستقیم یا غیرمستقیم مالک بیش از ۲۰ درصد سهام یا سرمایه یک شرکت می‌باشد یا بموجب توافق با سایر سهامداران یا سایر شرکا، از حق رأی بیش از ۵۰ درصد آرای شرکت دیگر یا از حق عزل و نصب اکثریت اعضای هیئت مدیره، اصالتاً یا کالتاً، برخوردار باشد یا به هر دلیل بتواند مستقیم یا غیرمستقیم شرکت را کنترل کند دارای نفوذ قابل ملاحظه است.

۱۵- **ذینفعان واحد:** اشخاص حقیقی یا حقوقی که بواسطه روابط مالکیتی، مدیریتی یا مالی در معرض منافع مشترک قرار گیرند.

۱۶- **روابط مالکیتی:** دو یا چند شخص حقیقی یا حقوقی با هر کدام از شرایط ذیل دارای روابط مالکیتی با یکدیگر می‌باشند:

الف: اعضای یک گروه شرکتی باشند.

ب: شخص حقیقی با شرکتی که شخص مذکور مالک بیش از ۵۰ درصد سهام آن باشد.

ج: اشخاصی که در دارایی یا دارایی‌های مشترک، ذینفع باشند.

۱۷- **روابط مدیریتی:** دو یا چند شخص حقیقی یا حقوقی یا اعضای یک گروه شرکتی که هر کدام از موارد ذیل بین آنها وجود داشته باشد دارای روابط مدیریتی می‌باشند:

الف: کنترل

ب: نفوذ قابل ملاحظه

ج: مشترک بودن حداقل دو سوم اعضای هیئت مدیره

د: مشترک بودن رییس هیئت مدیره

۱۸- **روابط مالی:** دو یا چند شخص حقیقی یا حقوقی که هر کدام از موارد ذیل بین آنها وجود داشته باشد دارای روابط مالی هستند:

الف: اشخاص وابسته.

ب: اشخاص حقیقی یا حقوقی دارای روابط مالی متقابل با یکدیگر.

ج: اشخاصی عضو کنسرسیوم واحد که بیش از ۵۰ درصد از درآمد ناخالص سالیانه آنها از محل فعالیتشان در کنسرسیوم تامین شود.

د: اشخاصی که بیش از ۵۰ درصد درآمد ناخالص سالیانه آنها از شخص دیگر تامین می‌شود.

ه: نمایندگی تجاری شخص حقوقی که بیش از ۵۰ درصد درآمد ناخالص سالیانه آن از شرکت مادر تامین شود با شرکت مادر.

و: چنانچه دو یا چند شخص از یک شخص اعم از بانک یا موسسه اعتباری بانکی یا غیربانکی یا شخص حقیقی واحد، تسهیلات دریافت نموده و یکی یا تعدادی از آنها ضامن دیگری شده باشد.
ز: چنانچه بانک یا موسسه اعتباری بانکی یا غیربانکی یا شخص حقیقی واحدی به نفع دو یا چند شخص تعهد ایجاد کند.

۱۹- **افشاء:** ارسال اطلاعات به بانک و انتشار عمومی و بموقع آن در وبسایت بانک و وبسایت شرکت مجری مطابق ضوابط این آیین نامه.

۲۰- **اطلاعات مهم:** اطلاعات مربوط به تصمیمات مجری و رویدادها و تصمیمات مرتبط با مجری است که بر قیمت گواهی های راستین مرتبط با مجری و تصمیم سپرده گذاران یا خریداران و فروشندگان گواهی های راستین مرتبط با مجری تأثیر با اهمیت دارد.

۲۱- **شایعه:** اخباری (صرفنظر از درست یا نادرست بودن آن) حاکی از اطلاعات قابل اهمیت است که بطور غیررسمی منتشر شده و بر قیمت گواهی های راستین تأثیر با اهمیت دارد.

۲۲- **کنترل:** اختیار سیاستگذاری و هدایت عملیات مالی و اجرایی یک واحد اقتصادی به منظور کسب منافع ناشی از فعالیت های آن است.

۲۳- **فعالیت نامتعارف بازار:** نوسان غیرمعمول در قیمت یا حجم دادوستد گواهی های راستین.

شفافیت مالی مجری

ماده (۲) به منظور حصول اطمینان از رعایت مقررات قانونی و مصوبات شرکت مجری و جلوگیری از اشکال مختلف فساد اعم از تخلف و تقلب در ارتباط با گزارشگری مالی، مجری موظف به شفاف سازی اطلاعات مالی خود با رعایت مفاد این فصل می باشد و مجری یا رئیس و اعضای هیات مدیره و مدیرعامل شرکت مجری در ارتباط با آن مسوولند.
ماده (۳) ارتکاب اعمال ذیل که مقصود فاعل آن لطمه زدن به حقوق یا منافع دیگران یا نقض قوانین و مصوبات شرکت باشد تقلب محسوب می شود:

- ۱- تهیه و ارائه یا افشاء اطلاعات مالی نادرست.
- ۲- کتمان اطلاعاتی که ارائه یا افشا آن لازم است.
- ۳- تهیه و ارائه یا افشا ترازنامه، صورت دارایی، صورت سود و زیان، صورت جریان وجوه غیرواقعی یا مزورانه یا صورتی.
- ۴- دستکاری، جعل یا تغییر اسناد و مدارک.
- ۵- ارائه یا افشاء یا حذف نادرست اطلاعات مالی معاملات یا آثار آنها.
- ۶- انجام معاملات صورتی و ثبت معاملات بدون مدارک مثبت.
- ۷- عدم ثبت معاملات یا مدارک آنها.
- ۸- بکارگیری عمدی و نادرست رویه های حسابداری.

ماده (۴) مجری موظف است اطلاعات مالی خود را با رعایت استانداردهای حسابداری سازمان حسابرسی کل کشور به گونه ای تهیه و ارائه یا افشا نماید که محتوای آنها قابل رویت باشد. صورتها و گزارش های مالی باید نسبت به موارد زیر

شفاف و جوابگو باشند:

- ۱- معاملات انجام شده و به تفکیک معاملات کلان.
- ۲- عملیات حسابداری شامل سرفصل‌ها و طبقه‌بندی شفاف حساب‌ها.
- ۳- ارتباط شفاف و وجود رابطه منظم رویدادهای مالی و اسناد و مدارک مربوط به دفاتر ثبت اولیه با گزارش‌ها و صورت‌های مالی.
- ۴- مشخص بودن رویه‌های حسابداری.
- ۵- سازماندهی مدیران و کارکنان و پرداخت‌های به آنان.
- ۶- گزارش قیمت تمام شده.
- ۷- یکپارچگی اطلاعات.

ماده (۵) در تهیه صورت‌ها و گزارش‌های مالی لازم است به مواردی از قبیل: افشا، نحوه ارائه، اصطلاحات مورد استفاده، مسوولیت تهیه‌کنندگان صورت‌های مالی، کاربرد صورت‌های مالی توجه لازم صورت گیرد بطوری که:

- ۱- ارائه و افشای همه اطلاعات مالی با اهمیت و معنی‌دار و مرتبط رعایت شده باشد.
- ۲- طبقه‌بندی و گروه‌بندی صحیح اقلام و دقت در ترتیب و جای‌گذاری آنها در صورت‌های مالی، نحوه ارائه، تفکیک دارائیه‌ها و بدهیها و حقوق صاحبان سهام به جاری و غیرجاری و تعهدات زیرخط و تفکیک درآمدها و هزینه‌ها به عملیاتی و غیرعملیاتی، ارائه دارائیه‌ها در ترازنامه به ترتیب درجه نقدشوندگی آنها، جریان وجوه به تفکیک جریان وجه نقد ناشی از فعالیتهای عملیاتی، مالیات، فعالیتهای سرمایه‌گذاری ثابت و خرید و فروش دارایی، بازده سرمایه‌گذاریها، معاملات و فعالیتهای تامین مالی و همچنین صورت‌های دارائی مقایسه‌ای به قیمت دفتری و روز و سایر موارد لازم.
- ۳- اصطلاحات مورد استفاده باید برای عموم استفاده‌کنندگان قابل فهم باشد.
- ۴- صورت‌ها و گزارش‌های مالی که با اهداف خاص تهیه می‌شوند از قبیل گزارش فعالیت هیأت مدیره به مجمع، گزارش توجیهی افزایش سرمایه، اظهارنامه مالیاتی و امثال آن در صورتی که برای ارائه به بانک یا افشا تهیه و تدوین می‌گردند مشمول مفاد این فصل می‌باشد.
- ۵- گزارش‌ها و صورت‌های مالی باید جوابگوی نیازهای اطلاعاتی استفاده‌کنندگانی باشد که برای تصمیمات اقتصادی خود به آن اتکاء می‌کنند. عمده این استفاده‌کنندگان از قبیل سهامداران، سرمایه‌گذاران اعم از بالفعل و بالقوه، سپرده‌گذاران، دارندگان و خریداران سهام و اوراق بهادار و گواهی‌های راستین و اوراق مبادله راستین، اعطاکنندگان تسهیلات مالی، عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان کالا و خدمت و منابع مالی، مشتریان، تسهیلات‌گیرندگان، کارکنان شرکت مجری، دولت و سازمان‌های وابسته به دولت در ارتباط با طرح نظیر اداره مالیات و سازمان تأمین اجتماعی، کارگزاران و تحلیل‌گران مالی می‌باشند.
- ۶- اطلاعات تکمیلی در ارتباط با اقلام فوق برای افزایش فهم صورت‌های مالی باید به صورت یادداشت توضیحی به آنها پیوست شود.

ماده (۶) اطلاعات صورت‌ها و گزارش‌های مالی ضمن لزوم رعایت معیارهای «مربوط بودن» و «قابل اتکا بودن» باید «قابل مقایسه» و «قابل فهم» باشد.

ماده (۷) برای رعایت مربوط بودن صرفاً اطلاعات، اسناد، مدارک و گزارش‌های متمم در رابطه با موضوع گزارش یا صورت مالی درج یا ضمیمه شود.

ماده (۸) برای اینکه اطلاعاتی قابل اتکاء باشد باید موارد زیر در تهیه آنها رعایت شود:

- ۱- بیان صادقانه: اطلاعات بطور صادقانه معرف آن چیزی باشد که مدعی بیان آن است.
- ۲- رجحان محتوا بر شکل: رویدادهای مالی براساس محتوا و واقعیت اقتصادی و نه صرفاً شکل قانونی آنها درج شوند.
- ۳- بی‌طرفی: اطلاعات گزارش‌ها و صورتهای مالی باید کاملاً بی‌طرفانه ارائه شوند و به منظور ایجاد تأثیری خاص بر استفاده‌کننده طراحی، تهیه و تنظیم نشود.

- ۴- احتیاط: دقت در برآورد اقلام تخمینی، تقویمی، برآوردی و ذخیره‌گیری و اقلام مشکوک الوصول و امثال آن.
- ۵- کامل بودن: به مفهوم انعکاس اطلاعات با توجه به اهمیت آنها در حد کفایت و عدم حذف بخشی از اطلاعات که ممکن است سبب نارساشدن یا گمراه‌کننده شدن صورت‌ها و گزارش‌های مالی شود.

ماده (۹) برای اینکه اطلاعاتی قابل مقایسه باشد باید موارد زیر در تهیه و تدوین آنها رعایت شود:

- ۱- ثبات رویه حسابداری و گزارشگری مالی در طول فعالیت شرکت مجری. در صورت تغییر رویه حسابداری گزارش‌های مکمل برای قابل مقایسه بودن صورت‌ها و گزارش‌های مالی ضمیمه شود.
- ۲- رعایت استانداردهای حسابداری سازمان حسابرسی کل کشور.

ماده (۱۰) برای قابل فهم بودن صورت‌ها و گزارش‌های مالی، نحوه ارائه و طبقه‌بندی اطلاعات و یادداشت توضیحی ضروری است.

ماده (۱۱) چنانچه مجری شخصی حقیقی باشد رعایت مفاد مواد فوق در حدی که با شخصیت حقیقی مجری قابل انطباق باشد ضروری است.

ماده (۱۲) در صورت عدم رعایت مفاد این فصل از سوی مجری، مجری موظف به جبران خسارات احتمالی وارده می‌باشد. احراز و تعیین نوع و میزان خسارت با واحد امین اداره مشارکت بانک است.

حاکمیت شرکتی مجری

ماده (۱۳) حاکمیت شرکتی^{۱۹} مجموعه‌ای از قوانین، مقررات، ساختارها، فرآیندها، فرهنگ‌ها و سیستم‌هایی است که با کنترل و اثرگذاری بر مدیریت سازمان یا شرکت موجب قانونمندی و رعایت ضوابط و مقررات، پاسخگویی، شفافیت، عدالت، راستی و حفظ حقوق ذینفعان و اطراف قراردادهای منعقد می‌شود.

ماده (۱۴) ریاست هیأت مدیره و مدیریت عامل شرکت مجری نباید بر عهده یک شخص واحد (حتی نماینده اشخاص حقوقی عضو هیأت مدیره) باشد. وظایف، اختیارات و مسئولیت‌های رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل باید صریح، روشن و مشخص بوده و تداخلی با یکدیگر نداشته باشند.

ماده (۱۵) اکثریت اعضای هیأت مدیره، باید از مدیران غیرموظف باشند. موظف شدن اعضای هیأت مدیره با تصویب هیأت مدیره می‌باشد و مدیر ذینفع در این مورد حق رأی ندارد. در ترکیب هیأت مدیره باید یک نفر عضو مالی غیرموظف که حداقل دارای مدرک کارشناسی در یکی از رشته‌های حسابداری، مالی یا مدیریت بوده عضویت داشته

^{۱۹} منظور از حکمرانی همان حاکمیت شرکتی است که ترجمه عبارت Corporate Governance می‌باشد.

باشد. عضو مذکور مسئولیت کمیته حسابرسی را برعهده خواهد داشت.

ماده (۱۶) به منظور اعمال مدیریت صحیح و سالم و اتخاذ تصمیمات بهتر درباره امور شرکت تعداد اعضای هیأت مدیره در شرکت‌های بزرگ نباید از هفت نفر کمتر باشد.

ماده (۱۷) حداقل دو نفر از اعضای هیأت مدیره باید از مدیران مستقل باشند.

ماده (۱۸) اعضای هیأت مدیره موظف، نمی‌توانند در شرکت دیگری مدیرعامل یا عضو هیأت مدیره موظف باشند.

تبصره: واحد ارزیابی اداره مشارکت بانک موظف است تا قبل از انعقاد قرارداد نسبت به کسب اطلاعات لازم در خصوص مفاد این ماده از مراجع ذیصلاح اقدام کند.

ماده (۱۹) در صورت احراز ضرورت توسط اداره مشارکت بانک، هیأت مدیره شرکت بزرگ باید دارای یک دبیرخانه به شرح بندهای ذیل باشد که مسئولیت اجرایی جمع‌آوری اطلاعات و بررسی کارشناسی درخواستی توسط اعضای هیأت مدیره و حصول اطمینان از انجام مصوبات هیأت مدیره را برعهده گیرد:

۱- ریاست دبیرخانه برعهده دبیر هیأت مدیره است که با پیشنهاد رئیس هیأت مدیره و تصویب هیأت مدیره منصوب و زیر نظر رئیس هیأت مدیره انجام وظیفه می‌کند.

۲- دبیر هیأت مدیره مسئول تدوین مذاکرات و پیگیری مصوبات هیأت مدیره است.

۳- مدیر عامل اطلاعات مورد نیاز دبیر را که راسا یا از طریق هیأت مدیره از وی مطالبه می‌شود، تهیه و در اختیار دبیر قرار دهد.

ماده (۲۰) اعضای هیأت مدیره نباید از اطلاعات نهانی به نفع خود یا دیگران (شامل اشخاص وابسته و ذینفعان واحد) بهره‌برداری کنند. همچنین هیأت مدیره باید تمهیدات لازم را به منظور حصول اطمینان از عدم خروج اطلاعات نهانی شرکت توسط کارکنان اتخاذ کند به نحوی که دارندگان اطلاعات نهانی شرکت نتوانند با استفاده از این اطلاعات به دادوستد گواهی‌های راستین و یا اوراق بهادار شرکت پردازند. در این راستا هیأت مدیره باید از سازوکار موثر کنترل داخلی برای نظارت و جلوگیری از انجام چنین معاملاتی استفاده کند و در صورت کشف مواردی از دادوستد متکی به اطلاعات نهانی، مراتب به اطلاع واحد امین اداره مشارکت بانک رسانده شود. در این خصوص اداره مشارکت بانک راجع به افشاء یا عدم افشای اطلاعات اتخاذ تصمیم می‌کند.

ماده (۲۱) به منظور نظارت بر حسن انجام عملیات تجاری مابین شرکت مجری و سایر اشخاص حقیقی یا حقوقی، اعضای هیأت مدیره و مدیر عامل شرکت مجری مکلفند مشخصات کامل خود و اشخاص وابسته و شرکتهای مادر و تابعه، و تابعه تابعه، و ذینفعان واحد و اشخاص با نفوذ قابل ملاحظه آنها را به واحد امین اداره مشارکت بانک اعلام نمایند. اداره مشارکت بانک باید از افشای اطلاعات مزبور با رعایت شرط امانت خودداری کند.

ماده (۲۲) اتخاذ تصمیم در موارد زیر باید به اطلاع واحد امین اداره مشارکت بانک رسانده شود:

۱- انتخاب مدیر عامل و مدیران شرکت مادر و اعضای هیأت مدیره شرکت‌های تابعه، و تابعه تابعه.

۲- تصویب سیاست‌ها، آیین‌نامه‌ها و مقررات داخلی شرکت مجری.

۳- تصویب معاملات عمده شرکت با اشخاص وابسته، ذینفعان واحد، شرکت‌های مادر، تابعه، و تابعه تابعه، و اشخاص با نفوذ قابل ملاحظه.

۴- خرید و فروش و قیمت‌گذاری و شرایط خرید و فروش اموال و محصولات اصلی و دارایی‌های غیرمرتبط با طرح.

ماده (۲۳) اتخاذ تصمیم در موارد زیر باید با تایید واحد امین اداره مشارکت بانک باشد:

- ۱- خرید و فروش و قیمت گذاری و شرایط خرید و فروش اموال و محصولات اصلی و دارایی های مرتبط با طرح.
- ۲- تعیین یا تغییر حقوق و مزایا و پاداش و اختیارات اعضای هیأت مدیره و سایر مدیران شرکت و هدایای غیرمتعارف.
- ۳- استقراض از بانک ها یا سایر منابع غیربانکی.
- ۴- اقدام به مشارکت جدید از طریق بانکداری مشارکت راستین در بانک عامل یا دیگر بانکها.
- ۵- اقداماتی که به نحوی منافع سپرده گذار را تحت تأثیر قرار می دهد.

تبصره ۵: در تمامی بندهای فوق در شرکت هایی که سپرده گذار همانند سهامدار در عملکرد مالی شرکت مجری شریک می شود اقدامات شرکت قبلاً بایستی به تایید واحد امین اداره مشارکت بانک رسیده باشد.

ماده (۲۴) تبعیض در توزیع سود یا منافع بین سهامداران و دارندگان گواهی راستین (سپرده گذار) در مواردی که سپرده گذار همانند سهامدار در عملکرد مالی شرکت مجری شریک می شود، مجاز نیست.

ماده (۲۵) شرکت مجری باید جهت انجام معاملات خود نسبت به تنظیم آیین نامه معاملات و تصویب آن از طریق هیأت مدیره اقدام کند.

ماده (۲۶) هیأت مدیره باید سیستم کنترل داخلی مناسب برای محافظت از دارایی ها، گزارش گیری مناسب و رعایت قوانین و مقررات برقرار کند.

ماده (۲۷) در صورتی که سپرده گذار همانند سهامدار در عملکرد مالی شرکت مجری شریک باشد، هیأت مدیره باید حداقل بطور سالانه سیستم کنترل داخلی را بررسی و گزارش آن را به واحد امین اداره مشارکت بانک ارائه کند. در شرکت های بزرگ این بررسی باید توسط حسابرس مستقل انجام شود.

ماده (۲۸) در شرکتهای بزرگ هیأت مدیره باید یک کمیته حسابرسی متشکل از اکثریت اعضای غیرموظف هیأت مدیره تشکیل دهد بطوریکه حداقل یک نفر از اعضای این کمیته دارای دانش و تجربه مالی باشد. واحد حسابرسی زیر نظر کمیته حسابرسی فعالیت می کند.

ماده (۲۹) هیأت مدیره باید وظیفه کمیته حسابرسی را بطور مکتوب مشخص کند به گونه ای که در برگیرنده موارد زیر باشد:

- ۱- نظارت بر درستی گزارش های سالانه، میان دوره ای و سایر اعلامیه های رسمی مربوط به عملکرد مالی شرکت.
- ۲- نظارت بر انتخاب و تغییر رویه های حسابداری و نرم افزارهای مالی توسط مدیریت در چارچوب استانداردهای ملی حسابداری سازمان حسابرسی.
- ۳- بررسی معاملات شرکت با اشخاص وابسته، ذینفعان واحد، شرکت های مادر، تابعه، و تابعه تابعه، و اشخاص با نفوذ قابل ملاحظه.
- ۴- بررسی برآوردهای عمده انجام شده توسط مدیریت برای تهیه گزارش های سالانه و میان دوره ای، پیشنهاد به مجمع برای انتخاب، حفظ یا تغییر حسابرس مستقل و همچنین شرایط قرارداد حسابرسی مستقل.
- ۵- نظارت بر استقلال حسابرس و اثربخشی فرآیندهای حسابرسی مستقل در چارچوب آیین رفتار حرفه ای حسابرسان مستقل و استانداردهای حسابرسی سازمان حسابرسی.
- ۶- حصول اطمینان از برقراری سیستم کنترل داخلی مناسب.

- ۷- نظارت بر عملکرد و حصول اطمینان از اثربخشی حسابرسی داخلی.
- ۸- انتصاب و برکناری مدیر حسابرسی داخلی.
- ۹- حصول اطمینان از وجود آیین نامه مکتوب در مورد ارزش‌های اخلاقی (منشور اخلاقی شرکت) و پایبندی به آن توسط مدیریت اجرایی.
- ۱۰- بررسی سیاست‌های مدیریت ریسک و چگونگی شناسایی و رویارویی با مخاطرات احتمالی.
- ۱۱- اطمینان از دسترسی کامل حسابرسان مستقل و داخلی به اطلاعات و اسناد و مدارک لازم.
- ۱۲- برقراری ارتباط هیأت مدیره با حسابرسان داخلی و مستقل.
- ماده (۳۰)** در انتخابات هیأت رئیسه مجامع محدودیت‌های زیر اعمال می‌شود:
- ۱- سهامدار عمده حداکثر یک نفر از اعضای هیأت رئیسه را انتخاب می‌کند.
 - ۲- یک نفر از اعضای هیأت رئیسه از میان سهامداران جزء و با اکثریت آراء آنها انتخاب می‌شود.
 - ۳- یک نفر با نظارت هیأت رئیسه از سهامداران جزء حاضر در مجمع و با رأی اکثریت آنها انتخاب می‌شود.
 - ۴- پاداش هر یک از اعضای هیأت مدیره مورد تصویب مجمع قرار می‌گیرد.
- ماده (۳۱)** هیأت رئیسه باید قبل از تشکیل مجمع، مالکیت و یا وکالت حاضرین در مجمع را بررسی و تایید کند.
- ماده (۳۲)** نمایندگی اشخاص حقوقی در مجمع، از طریق مکاتبه رسمی شرکت معتبر خواهد بود.
- ماده (۳۳)** گزارش‌های هیأت مدیره به مجمع و گزارش بازرس قانونی و حسابرس مستقل، قبل از برگزاری مجمع از طریق وبسایت‌های شرکت و بانک به صورت دائم در اختیار عموم قرار می‌گیرد.
- ماده (۳۴)** صورت‌های مالی اساسی در وبسایت بانک و وبسایت شرکت مجری حداکثر تا ده روز بعد از تشکیل مجمع آگهی شود.
- ماده (۳۵)** اکثریت اعضای هیأت مدیره باید در روز برگزاری مجمع در جلسه حاضر باشند و در غیر این صورت، دلایل عدم حضور خود را کتباً به مجمع اعلام و از طریق وبسایت شرکت به اطلاع سهامداران و دارندگان گواهی راستین برسانند.
- ماده (۳۶)** سهامداران حضوری یا غیابی (صرفاً از طریق وکالت رسمی و یا وکالت به امین سهام) رأی خود را اعمال می‌کنند.
- ماده (۳۷)** فرصت کافی و منطقی جهت پرسش واحد امین بانک و سهامداران از هیأت مدیره باید قبل از آغاز فرآیند تصویب فراهم باشد.
- ماده (۳۸)** حق حضور اعضای غیرموظف هیأت مدیره در مجمع عمومی تعیین می‌شود.
- ماده (۳۹)** هیأت مدیره مکلف است تا نسبت به ارائه اطلاعات شفاف و معتبر و گزارش‌های دوره‌ای، سالانه و میان دوره‌ای شرکت که واحد امین اداره مشارکت بانک معین می‌کند مطابق ضوابط تعیین شده در فصل افشای اطلاعات این آیین نامه از طریق وبسایت بانک و وبسایت شرکت اقدام کند.
- ماده (۴۰)** در اطلاع‌رسانی شفاف و کامل به واحد امین اداره مشارکت بانک، مدیرعامل و اعضای هیأت مدیره شرکت مجری مسئولیت مشترک دارند.
- ماده (۴۱)** اطلاعات ارائه شده به واحد امین اداره مشارکت بانک یا برای انتشار در وبسایت شرکت و مبنای تهیه آنها

بایستی قبلاً به تصویب هیأت مدیره برسد.

ماده (۴۲) گزارش سالانه که وضعیت گذشته و کنونی و چشم‌انداز آتی شرکت را بیان می‌کند باید پس از تأیید واحد امین اداره مشارکت بانک در وب‌سایت‌های شرکت و بانک افشاء شود. این گزارش بایستی حداقل در برگیرنده موارد زیر باشد:

- ۱- اطلاعات کلی مربوط به ساختار سازمانی، محصولات، منابع انسانی، مسئولیت‌های اجتماعی و زیست‌محیطی شرکت.
- ۲- تجزیه و تحلیل بخشهای مختلف عملیات، شرایط رقابتی، ساختار مدیریت، مقایسه اهداف با نتایج عملیات، تحقیق و توسعه، خطرات تهدیدکننده، قراردادهای مهم و چشم‌انداز آتی.
- ۳- خلاصه اطلاعات مالی ۳ ساله شرکت مجری.
- ۴- گزارش‌های پیشرفت فیزیکی طرح.
- ۵- صورت‌های مالی تهیه شده بر اساس استانداردهای حسابداری همراه با گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی.
- ۶- اطلاعات مربوط به رعایت مقررات حفاظت از محیط زیست از قبیل میزان تولید گازهای آلوده‌کننده و کاهش آن، میزان پسابهای صنعتی و تصفیه آن، میزان غبارهای منتشره و فیلترینگ آن، میزان تولید زباله‌های جامد و بازیافت آن، میزان مصرف انرژی و صرفه‌جویی آن، میزان انتشار امواج الکترومغناطیس و کنترل آن و غیره.
- ۷- اطلاعات مربوط به رعایت اصول حاکمیت شرکتی از جمله عملکرد کمیته حسابرسی و افشای اطلاعات.
- ۸- مشخصات اعضای هیأت مدیره.

ماده (۴۳) نام و مشخصات کامل اعضای هیأت مدیره و مدیرعامل اعم از موظف یا غیرموظف، مستقل یا غیرمستقل و میزان مالکیت سهام آنها در شرکت و عضویت در هیأت مدیره سایر شرکت‌ها و همچنین تمامی دریافتی‌های آنان شامل حقوق و مزایا، اضافه‌کاری، ماموریت (داخلی و خارجی)، وام و پاداش باید در یک بند جداگانه در گزارش سالانه افشاء شود.

ماده (۴۴) اطلاعات معاملات عمده با اشخاص ثالث و همچنین خرید یا فروش انواع مواد، کالا، اقلام دارایی، خدمات، فناوری و دانش فنی به میزان قابل توجه با اشخاص وابسته، ذینفعان واحد، شرکت‌های مادر، تابعه، و تابعه تابعه، و اشخاص با نفوذ قابل ملاحظه باید در گزارش سالانه افشاء شود.

ماده (۴۵) در صورت عدول مجری از مفاد مقرر در این فصل و احراز آن توسط واحد امین اداره مشارکت بانک، حسب مورد به پیشنهاد واحد مزبور و تأیید اداره مشارکت بانک:

- ۱- مراتب کتباً به مجری تذکر داده می‌شود.
- ۲- درجه اعتباری مجری موضوع مواد ۱۱۶ و ۱۱۷ آیین‌نامه تقلیل می‌یابد.
- ۳- در فعالیت مجدد از بهره‌مندی خدمات بانکداری مشارکت راستین بانک محدود یا از این خدمات به کلی منع می‌شود.
- ۴- در وب‌سایت اینترنتی بانک معرفی می‌شود.

تبصره ۵: در هر صورت بانک مجاز است پس از احراز مراتب، تمامی خسارات وارده بر جریان مالی طرح را براساس مفاد این آیین‌نامه محاسبه و از محل سهم درآمد مجری و وثایق و تضمینات اخذ شده از مجری وصول کند.

افشای اطلاعات مجری

ماده (۴۶) به منظور شفاف کردن بازار گواهی راستین و فراهم آوردن شرایط یکسان برای همه فعالان بازار و ایجاد شفافیت دادوستد گواهی‌های راستین شرکت مجری موظف است بعد از تصویب طرح‌نامه توسط واحد ارزیابی و در طی مراحل اجرای طرح تا تسویه حساب نهایی به شرح مواد آتی نسبت به افشای اطلاعات مالی، اجرایی و پیشرفت فیزیکی طرح و سایر اطلاعات مهم در مورد طرح خود به شرح مفاد این فصل اقدام و آن‌ها را از طریق وبسایت بانک و وبسایت شرکت خود در معرض مشاهده عموم قرار دهد.

ماده (۴۷) چنانچه مجری شخص حقیقی باشد مفاد این فصل در صورتی که در انطباق با عملکرد وی قابل اعمال باشد مستلزم افشای اطلاعات مربوط در وبسایت بانک است.

ماده (۴۸) بانک نیز همراه و همزمان با مجری باید اطلاعات موضوع این فصل را به موقع افشا کند تا فعالان بازار گواهی راستین بتوانند از آن برای تصمیم‌گیری‌های خود استفاده کنند.

ماده (۴۹) ماده (۴۹) واحد مهندسی مالی در اداره مشارکت بانک وفق مفاد فصل ۲: سازمان و تشکیلات، این آیین‌نامه نظارت بر رویدادهای بازار گواهی راستین را بر عهده داشته و نحوه افشای اطلاعات مجری را پیگیری و نظارت خواهد کرد.

ماده (۵۰) اطلاعات افشاشده از سوی مجری باید واقعی، صریح، قابل اتکا، به موقع و به دور از جانبداری باشد. اطلاعات دارای تأثیر منفی باید به همان سرعت و دقتی که اطلاعات دارای تأثیر مثبت منتشر می‌شود، افشا و منتشر شود.

ماده (۵۱) مجری مکلف است گزارش‌ها و صورت‌های مالی خود مطابق استانداردهای ملی و سایر اطلاعات موضوع این فصل را ظرف مهلت‌های مقرر تهیه و افشا کند. افشاء اطلاعات مجری شامل موارد زیر می‌شود:

- ۱- طرح‌نامه و مستندات تحلیلی آن توسط بانک در وبسایت بانک.
- ۲- اطلاعات تاریخی و آخرین وضعیت قیمت و حجم معاملات گواهی‌های راستین مربوط به مجری توسط بانک در وبسایت بانک.
- ۳- گزارش‌های پیشرفت فیزیکی طرح توسط بانک در وبسایت بانک.
- ۴- اطلاعات کلی شرکت در وبسایت بانک و وبسایت شرکت.
- ۵- اطلاعیه‌های شرکت در وبسایت شرکت و در صورت درخواست واحد امین در وبسایت بانک.
- ۶- اطلاعات تاریخی و آخرین وضعیت قیمت و معاملات سهام شرکت مجری در وبسایت شرکت.
- ۷- آخرین ترکیب سهامداران شرکت در وبسایت شرکت.
- ۸- بایگانی آمار معاملات در وبسایت شرکت به درخواست واحد امین اداره مشارکت بانک.
- ۹- اطلاع‌رسانی در رابطه با پذیرش شرکت در بورس در وبسایت شرکت.
- ۱۰- مجموعه مقررات، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های داخلی شرکت در وبسایت شرکت.
- ۱۱- صورت‌های مالی سالانه حسابرسی شده شرکت مادر و تلفیقی گروه، حداقل ۱۰ روز قبل از برگزاری مجمع عمومی عادی و حداکثر ۴ ماه پس از پایان سال مالی در وبسایت بانک و وبسایت شرکت.
- ۱۲- گزارش هیأت مدیره به مجامع و اظهارنظر حسابرس در مورد آن، حداقل ۱۰ روز قبل از برگزاری مجمع عمومی در

وبسایت بانک و وبسایت شرکت.

۱۳- اطلاعات و صورت‌های مالی میان‌دوره‌ای ۳، ۶ و ۹ ماهه حسابرسی نشده، حداکثر ۳۰ روز پس از پایان مقاطع سه ماهه به درخواست واحد امین اداره مشارکت بانک در وبسایت شرکت.

۱۴- صورت‌های مالی میان‌دوره‌ای ۶ ماهه حسابرسی شده حداکثر ۶۰ روز بعد از پایان دوره ۶ ماهه و در مورد شرکت‌هایی که ملزم به تهیه صورت‌های مالی تلفیقی هستند، حداکثر ۷۵ روز پس از پایان دوره ۶ ماهه به درخواست واحد امین اداره مشارکت بانک در وبسایت شرکت.

۱۵- صورت‌های مالی سالانه حسابرسی نشده حداکثر ۶۰ روز پس از پایان سال مالی و در مورد شرکت‌هایی که ملزم به تهیه صورت‌های مالی تلفیقی هستند حداکثر ۹۰ روز پس از پایان سال مالی به درخواست واحد امین اداره مشارکت بانک در وبسایت شرکت.

۱۶- برنامه‌های آتی مدیریت و پیش‌بینی عملکرد سالانه شرکت مادر و تلفیقی گروه حداقل ۳۰ روز قبل از شروع سال مالی جدید و اظهارنظر حسابرس نسبت به آن حداکثر ۲۰ روز پس از ارائه توسط مجری به درخواست واحد امین اداره مشارکت بانک در وبسایت شرکت.

۱۷- پیش‌بینی عملکرد سالانه شرکت مادر و تلفیقی گروه، بر اساس عملکرد واقعی ۳، ۶ و ۹ ماهه حداکثر ۳۰ روز پس از پایان مقاطع سه ماهه و اظهارنظر حسابرس نسبت به پیش‌بینی بر اساس عملکرد واقعی ۶ ماهه حداکثر ۲۰ روز پس از ارائه آن توسط مجری به درخواست واحد امین اداره مشارکت بانک در وبسایت شرکت.

۱۸- عملکرد حسابرسی شده در مواردی که منجر به تغییر با اهمیت در پیش‌بینی عملکرد می‌شود، حداکثر ۲۰ روز پس از ارائه اطلاعات حسابرسی نشده توسط مجری به درخواست واحد امین اداره مشارکت بانک در وبسایت شرکت.

۱۹- اطلاعات پرتفوی سرمایه‌گذاری‌های شرکت‌های سرمایه‌گذاری و هلدینگ در پایان هر ماه حداکثر ۱۰ روز پس از پایان ماه به درخواست واحد امین اداره مشارکت بانک در وبسایت شرکت.

۲۰- صورت‌های مالی سالانه حسابرسی شده شرکت‌های تابعه، حداقل ۱۰ روز قبل از برگزاری مجمع عمومی عادی سالانه شرکت مادر به درخواست واحد امین اداره مشارکت بانک در وبسایت شرکت.

۲۱- صورت‌های مالی میان‌دوره‌ای ۶ ماهه حسابرسی شده شرکت‌های تحت کنترل، حداکثر ۶۰ روز بعد از پایان دوره ۶ ماهه و در مورد شرکت‌هایی که ملزم به تهیه صورت‌های مالی تلفیقی هستند، حداکثر ۷۵ روز پس از پایان دوره ۶ ماهه به درخواست واحد امین اداره مشارکت بانک در وبسایت شرکت. به درخواست مجری و در صورت تأیید واحد امین اداره مشارکت بانک، ارائه صورت‌های مالی حسابرسی نشده کفایت می‌کند.

۲۲- اطلاعات پرتفوی سرمایه‌گذاری‌های شرکت‌های تحت کنترل که فعالیت اصلی آنها سرمایه‌گذاری در اوراق بهادار است، در مقاطع ۳، ۶، ۹ و ۱۲ ماهه، حداکثر ۳۰ روز پس از پایان دوره سه ماهه به درخواست واحد امین اداره مشارکت بانک در وبسایت شرکت.

تبصره: هر کدام از اقلام فوق به درخواست واحد امین اداره مشارکت بانک همزمان می‌تواند در وبسایت بانک نیز افشاء شود.

ماده (۵۲) گزارش‌های ادواری باید شامل اطلاعات مالی لازم، نحوه حسابرسی آنها و نوع استانداردهای حسابداری بکار گرفته شده باشد.

ماده (۵۳) در صورتی که گزارش‌ها و صورت‌های مالی سالانه و میان‌دوره‌ای قبل از مهلت مقرر تهیه شده باشند، باید فوراً توسط مجری افشا شود.

ماده (۵۴) حسابرس معتمد موظفند پس از ارائه گزارش‌ها و صورت‌های مالی توسط مجری، حداکثر ظرف مهلت‌های مقرر در این آیین‌نامه نسبت به ارائه اظهارنظر و صدور گزارش حسابرسی اقدام کنند.

ماده (۵۵) افشای فوری اطلاعات مهم شامل موارد زیر است که باید رأساً توسط مجری و یا به تشخیص واحد امین در وب‌سایت شرکت و در صورت درخواست واحد امین اداره مشارکت در وب‌سایت بانک نیز افشاء شود:

۱- انعقاد قرارداد تجاری مهم.

۲- ادغام یا خرید سهام یا سرمایه شرکت دیگر.

۳- معاملات عمده.

۴- تغییر در بازار مواد و محصولات و رویدادها و تغییرات شرایط بازار که تاثیر قابل توجهی بر قیمت گواهی‌های راستین مربوط به طرح مجری داشته باشد.

۵- توضیح یا تایید شایعات یا گزارش‌ها.

۶- معاملات غیرمتعارف.

ماده (۵۶) مجری ملزم است در موارد ذیل از افشای اطلاعات به منظور تبلیغ و بیش از آنچه برای تصمیم‌گیری در مورد سرمایه‌گذاری لازم است، اجتناب کند:

۱- اخبار غیرواقعی.

۲- اطلاعاتی عمومی که تحولات واقعی در امور طرح را توضیح نداده باشد.

۳- گزارش‌ها و پیش‌بینی‌های مبالغه‌آمیز.

ماده (۵۷) در صورت انتشار شایعه یا گزارشی که حاوی اطلاعات خلاف واقع، گمراه‌کننده یا مستندات جعلی باشد، مجری مکلف است، بلافاصله اطلاعات و توضیحات کافی در خصوص شایعه یا گزارش مزبور را به اداره مشارکت بانک ارسال و برای اطلاع عموم افشا کند. واحد مهندسی مالی اداره مشارکت بانک می‌تواند اطلاعات و توضیحات دریافتی از مجری را با هماهنگی واحد امین در وب‌سایت بانک منتشر کند.

ماده (۵۸) زمانی که فعالیت نامتعارف بازار نشان دهد که معاملات گواهی‌ها بدون دلیل موجه و تحت تاثیر شایعات قرار گرفته است، اداره مشارکت بانک از مجری می‌خواهد تا اطلاعاتی مناسبی در این زمینه منتشر کند. اداره مشارکت بانک می‌تواند تا زمان انتشار اطلاعات مزبور به منظور تسکین و شفافیت شرایط بازار، معامله گواهی‌های راستین مرتبط با طرح یا مجری را موقتاً متوقف کند.

ماده (۵۹) چنانچه مجری از شایعه یا گزارشی صرفنظر از درست یا نادرست بودن آن با خبر شود که بر قیمت و حجم دادوستد گواهی‌های راستین مجری یا طرح مؤثر یا در آینده تاثیر آن محتمل باشد، موظف است بی‌درنگ مراتب را بررسی و درباره آن شایعه یا گزارش تدابیر لازم (از قبیل انتشار اطلاعاتی یا افشای اطلاعات لازم) اتخاذ کند.

ماده (۶۰) افشای فوری اطلاعات مربوط به رویدادهای ذیل ضروری است:

۱- تغییر عمده در ساختار و مالکیت شرکت.

۲- استقراض یا اخذ تسهیلات بانکی قابل توجه.

۳- تغییر در اهداف شرکت.

۴- دعاوی مهم مطروح در مراجع قانونی له یا علیه مجری.

ماده (۶۱) مجری موظف است زمان، تاریخ، محل تشکیل و دستور جلسه مجامع عمومی را در روزنامه‌های کثیرالانتشار و وبسایت شرکت درج و مراتب را حداقل ۱۰ روز قبل از برگزاری مجمع اعلام کند. دستور جلسه مجامع عمومی باید صریح و واضح باشد. موضوعات مهم همچنین انتخاب اعضای هیأت مدیره، انتخاب حسابرس و بازرس قانونی، تقسیم سود و اندوخته‌ها و تغییر موضوع فعالیت، باید مشخصاً در دستور جلسه قید شود و قابل طرح در بخش «سایر موارد» نیست.

ماده (۶۲) مجری موظف است تصمیمات مجامع عمومی را حداکثر ظرف مدت یک هفته پس از برگزاری در وبسایت شرکت افشا کند.

ماده (۶۳) مجری موظف است تاریخ برگزاری جلسه مجمع عمومی فوق العاده جهت افزایش سرمایه را حداقل ده روز قبل از تشکیل و همچنین متن صورتجلسه تنظیمی را حداکثر ظرف ۳ روز کاری پس از برگزاری مجمع، در وبسایت شرکت افشا کند.

ماده (۶۴) مجری موظف است جدول زمان‌بندی پرداخت سود نقدی و پاداش هیأت مدیره و سایر کارکنان را به تفکیک نام افراد با درج مبلغ و میزان سود نقدی و پاداش قبل از برگزاری مجمع عمومی عادی در وبسایت شرکت افشا کند. مصوبات مجمع با رعایت مفاد فصل ۱۳: حاکمیت شرکتی، این آیین‌نامه بایست حداکثر ظرف ۳۰ روز پس از تاریخ تشکیل مجمع در وبسایت شرکت افشا شود.

ماده (۶۵) مجری باید اطلاعات مهم در رابطه با فعالیت خود را به محض کسب یا در مواردی که اطلاعات مهم قبلاً کسب شده باشد، افشاء کند. در مواردی که انتشار اطلاعات مهم ممکن است به دلیل محرمانه بودن آن با تعویق انجام شود، دلایل تعویق باید قبلاً به اطلاع و تایید واحد امین رسیده باشد.

ماده (۶۶) مصادیق اطلاعات مهم در ارتباط با رویدادهای مؤثر بر فعالیت، وضعیت مالی و نتایج عملکرد مجری عبارتند از:

۱- تعلیق یا توقف تمام یا بخشی از فعالیت مجری.

۲- تغییر در نوع فعالیت اصلی مجری.

۳- تحصیل سهام سایر شرکت‌ها به صورت مستقیم یا غیرمستقیم، که تأثیر با اهمیتی بر وضعیت عملکرد جاری یا آتی مجری داشته باشد.

۴- برگزاری یا مشارکت در مناقصه‌ها و مزایده‌های با اهمیت و نتیجه آن.

۵- تغییر در روش یا رویه حسابداری به همراه دلایل و آثار مالی ناشی از آن.

۶- تغییر مدیرعامل شرکت مجری یا ترکیب اعضای هیأت مدیره.

۷- انعقاد، انحلال یا هرگونه تغییرات اساسی قراردادهای مهم.

۸- دعاوی مهم مطروحه له یا علیه مجری، ورود در دعاوی مهم یا جلب دعاوی مهم یا ارجاع اختلافات مهم به داوری و نیز اعلام نتیجه آرای قطعی دادگاهها و مراجع قانونی دیگر و نیز اعمال و وقایع مهم حقوقی که بر قیمت گواهی‌های راستین مربوط به طرح یا طرح‌های مجری اثرگذار باشد.

- ۹- مشخصات طرح‌های سرمایه‌گذاری و هرگونه تغییر بااهمیت در آن.
 - ۱۰- توقف فعالیت مشتریان یا عرضه‌کنندگان مواد یا کالای عمده به مجری یا تغییر مشتریان یا عرضه‌کنندگان عمده.
 - ۱۱- عدم توانایی در اجرای تعهدات و قراردادهای مجری، اعلام ورشکستگی مجری یا شرکت مادر آن.
 - ۱۲- اعلام میزان هرگونه وجوه تودיעی در صندوق ثبت یا دادگستری تحت هر عنوان.
 - ۱۳- تصمیمات مجامع عمومی شرکت مجری، شرکت مادر و گروه شرکتی.
 - ۱۴- تصمیمات و معاملات عمده شرکت مجری، شرکت مادر و گروه شرکتی.
 - ۱۵- کشف ذخایر و منابع طبیعی یا کشف منابع قابل توجه توسط شرکت‌های تأمین‌کننده مواد اولیه مجری.
 - ۱۶- تولید محصولات جدید، ارائه خدمات جدید، دستیابی به منابع اولیه، فناوری، بازار فروش یا مشتریان جدید.
 - ۱۷- تأیید، تعلیق یا لغو مجوز فعالیت و امتیاز تجاری و انتقال، تحصیل، تغییر یا ابطال اسم یا علامت تجاری.
- ماده (۶۷)** مصادیق اطلاعات مهم در ارتباط با تصمیمات و شرایط مؤثر بر ساختار سرمایه و تأمین منابع مالی مجری عبارتند از:

- ۱- تغییر سرمایه مجری یا شرکت‌های تحت کنترل مجری.
 - ۲- انتشار گواهی راستین جدید در هر بانک در ارتباط با مجری.
 - ۳- هرگونه تغییر در رویه تقسیم سود شرکت مجری.
 - ۴- عوامل تأثیرگذار در سایر اجزاء ساختار سرمایه از قبیل تضمین یا ارائه ضمانت‌نامه‌های بانکی بااهمیت و تأمین مالی خارج از ترازنامه.
 - ۵- استقراض یا بازپرداخت مبالغ قابل توجه در مقایسه با گردش عملیات مالی مجری.
- ماده (۶۸)** مصادیق اطلاعات مهم در ارتباط با تغییر در ساختار مالکیت مجری عبارتند از:
- ۱- تغییرات عمده ای که کنترل شرکت را تغییر می‌دهد.
 - ۲- تغییراتی که موجب ادغام، تحصیل سرمایه یا ترکیب سهامداران می‌شود.

ماده (۶۹) مصادیق سایر اطلاعات مهم مؤثر بر قیمت گواهی‌های راستین مربوط به مجری یا طرح مجری بشرح موارد ذیل است:

- ۱- انجام هرگونه معامله بااهمیت بر دارایی‌های مجری.
- ۲- توثیق یا فک رهن اموال حائز اهمیت مجری.
- ۳- ایجاد یا تسویه بدهی‌های بااهمیت.
- ۴- تغییر بااهمیت در پیش‌بینی عملکرد یا برنامه‌های آتی مدیریت مجری با ذکر دلایل.
- ۵- پیش‌بینی افزایش یا کاهش بااهمیت درآمدها و هزینه‌های مجری در آینده با ذکر دلایل.
- ۶- ورود خسارت بااهمیت ناشی از رویدادهای طبیعی (آتش‌سوزی، سیل، زلزله و...) یا به واسطه فعالیت‌های عملیاتی و غیرعملیاتی مجری.
- ۷- تعدیلات سنواتی بااهمیت.
- ۸- درخواست ورود یا خروج از فهرست شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس و فرابورس و بازارهای مشابه و دلایل آن.
- ۹- هرگونه رویداد یا تغییر در شرکت‌های تحت کنترل که اثر بااهمیتی بر فعالیت، وضعیت مالی و نتایج عملکرد

شرکت مادر (اصلی) دارد.

ماده (۷۰) مجری موظف است پیش‌بینی عملکرد شرکت یا برنامه‌های آتی مدیریت را بلافاصله افشا و گزارش مربوط را حداکثر ظرف ۱۰ روز کاری به اداره مشارکت بانک ارائه کند.

ماده (۷۱) مجری می‌تواند در صورت وجود محدودیت‌های زیر، اطلاعات مهم را با اخذ تاییدیه اداره مشارکت بانک پس از رفع محدودیت با تأخیر افشا کند:

۱- افشای فوری موجب زیان یا عدم النفع با اهمیت برای مجری شود.

۲- مجری در حال انجام مذاکره بوده و هنوز توافق حاصل نشده باشد.

۳- موضوع مورد افشا پیوسته در حال تغییر باشد.

ماده (۷۲) در صورتی که تأخیر در افشای اطلاعات منجر به بروز یا اشاعه شایعات یا دادوستد متکی به اطلاعات نهانی یا فعالیت نامتعارف بازار در ارتباط با گواهی‌های راستین مربوط به مجری یا طرح مجری شود، مجری تدابیر لازم مانند افشای فوری اطلاعات را تحت نظر واحد امین اداره مشارکت بانک اتخاذ خواهد کرد تا از ورود هرگونه خسارت و زیان احتمالی جلوگیری کند.

ماده (۷۳) به منظور جلوگیری از انتشار اطلاعات افشاء نشده موضوع ماده (۲۰۴) و ماده (۲۰۵)، مجری ملزم است دسترسی به اطلاعات یاد شده را محدود به مدیران و کارکنان ذیصلاح مجری کرده و دسترسی به این اطلاعات صرفاً با توجه به وظایف و مسئولیت اشخاص ذیصلاح اعم از کارکنان، وکلا، حسابداران، حسابرسان، مشاوران مالی مجری یا سایر اشخاص واجد شرایط باشد و نهانی بودن این اطلاعات و ممنوعیت استفاده شخصی از آن در دادوستد (متکی به اطلاعات نهانی) به آنها تأکید شود.

ماده (۷۴) مجری موظف است سایر اطلاعات درخواستی اداره مشارکت بانک را حسب مورد افشا کند.

ماده (۷۵) واحد مهندسی مالی اداره مشارکت بانک، به منظور آشکار کردن فعالیت‌های نامتعارف، پیوسته بر جریان رویدادهای اثرگذار بر بازار گواهی راستین نظارت داشته و ضمن مشورت با واحد امین در صورت لزوم از مجری خواهد خواست تا نسبت به افشای اطلاعات لازم یا صدور اطلاعیه اقدام کند.

ماده (۷۶) واحد مهندسی مالی پس از اخذ اطلاعات از واحد امین و شرح و تفصیل آن باید اطلاعیه متضمن اطلاعات مهم را به سرعت در وبسایت بازار گواهی راستین افشاء کند.

ماده (۷۷) واحد مهندسی مالی ملزم به انتشار رایگان و عمومی اطلاعات در وبسایت بازار گواهی راستین است.

ماده (۷۸) بانک می‌تواند مکاتبات فی‌مابین خود و مجری را حسب مورد جهت اطلاع عموم افشاء کند.

ماده (۷۹) در صورت عدول مجری از مقررات این فصل و احراز آن توسط واحد امین و واحد مهندسی مالی بانک، حسب مورد به پیشنهاد واحدهای موصوف و تایید اداره مشارکت بانک اقدامات ذیل صورت می‌گیرد:

۱- مراتب کتباً به مجری تذکر داده می‌شود.

۲- درجه اعتباری مجری مصرح در فصل ۱۰: مجری، و فصل ۶: تضمینات، وثایق و آورده‌ها، تقلیل می‌یابد.

۳- در استفاده مجدد از خدمات بانکداری مشارکت راستین بانک محدود یا تماماً از اینگونه خدمات منع می‌شود.

۴- در وبسایت اینترنتی بانک معرفی می‌شود.

تبصره ۵: در هر صورت بانک مجاز است تا تمامی خسارات وارده بر جریان مالی طرح را براساس مفاد این آیین‌نامه

محاسبه و از محل سهم درآمد مجری و وثائق و تضمینات دریافتی از وی وصول کند.

منابع

- بیژن بیدآباد، محمود الهیاری فرد، آذرنگ امیراستوار، اسکندر پردل، سعید عبداللهی، مریم حیدری، علیرضا شفیعی، محمدعلی پوربهرروز، پیشنویس آیین نامه اجرایی بانکداری مشارکت در سود و زیان راستین، بانک ملی ایران، ۱۳۹۰.
- قانون بازار اوراق بهادار مصوب آذر ماه ۱۳۸۴.
- نرگس شهبازی، مترجم، رهنمودهای افشای عمومی فعالیت های تجاری و مشتقه در بانک ها و شرکت های عرضه کننده اوراق بهادار، کمیته نظارت بر بانکداری بال و کمیته فنی سازمان بین المللی کمیسیون های اوراق بهادار (IOSCO). اداره کل سازمان و روش ها، بانک ملی ایران، ۱۳۹۰.
- سازمان بورس اوراق بهادار تهران، بهسازی مقررات ایمنی و شفافیت بازار سرمایه ایران: داد و ستد دارندگان اطلاعات نهائی، گزارش یک پژوهش، سازمان بورس اوراق بهادار تهران، مدیریت مطالعات و بررسی های اقتصادی، تیر ۱۳۸۱، کد گزارش: ۲۸۱۰۴۰۰۵.
- Adrian Cadbury, (2002) Corporate Governance and Chairmanship, Oxford University Press.
- Beal Diana, Michelle Goyen, Abul Shamsuddin, (2008) Introducing Corporate Finance, 2nd ed., Wiley & Sons, Australia.
- Robert M. Bushman, Joseph D. Piotroski, Abbie J. Smith, (2004), What determines corporate transparency? Journal of Accounting Research, Vol.42, No. 2 May.
- Aswath Damodaran, (2007) "Information transparency and valuation: can you value what you cannot see?", Managerial Finance, Vol. 33 Iss: 11, pp.877-892.
- Robert G. Eccles and Samuel A. DiPiazza (2002), Building Public Trust, The future of Corporate Reporting. John Wiley & Sons Inc.
- Carse, David, (2000) The Importance of Corporate Governance in Banks, BIS Review, Basel, March.
- BIS, (1998) Framework of Internal Control Systems in Banking Organizations, Basel, September.
- Basel Committee on Banking Supervision and Technical Committee of the International Organization of Securities Commissions (IOSCO) (1999) Recommendations for Public Disclosure of Trading and Derivatives Activities of Banks and Securities Firms, October, Transparency Group of the Basel Committee on Banking Supervision, Washington, D.C.